

Voorstel aan : Gemeenteraad van 25 juni 2012
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 12 juni 2012
Nummer :
Onderwerp : Project 'Veilige Schoolomgevingen'
Bijlage(n) : Concept raadsbesluit

Samenvatting : In raadsbericht 2011-36 hebben wij u geïnformeerd over het te starten project 'Veilige Schoolomgevingen' in het kader van het opstellen van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan. Aanleiding om met dit project aan de slag te gaan, is enerzijds het toenemend aantal klachten over de slechte verkeersveiligheid rondom scholen en anderzijds het amendement 'Verkeersveilige basisscholen' dat u op 4 november 2010 heeft aangenomen. Tot nu toe hebben wij verkeersveiligheidsklachten ad hoc afgehandeld, terwijl de problematiek op veel scholen vergelijkbaar is.

Grontmij heeft de situatie onderzocht en op 1 mei 2012 haar eindrapport opgeleverd. In het eindrapport wordt de probleemanalyse beschreven en wordt een pakket van aanbevelingen voorgesteld. Het rapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij ligt voor u ter inzage en u kunt het rapport vinden op www.haren.nl bij de agenda van de vergadering van de raadscommissie van 12 juni 2012.

In deze notitie wordt samengevat hoe volgens Grontmij de verkeersveiligheid rondom basisscholen in de gemeente Haren het beste verbeterd kan worden. Ook wordt geadviseerd welke stappen nog gezet moeten worden om de aanbevelingen uit het eindrapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij uit te kunnen voeren.

Voorgestelde beslissing :

1. Kennisnemen van het eindrapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij.
2. Instemmen met de voorgestelde stappen die nog moeten worden gezet om de aanbevelingen uit het eindrapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij, zoals voorgesteld, uit te kunnen voeren.

Inleiding

In raadsbericht 2011-36 hebben wij u geïnformeerd over het te starten project 'Veilige Schoolomgevingen' in het kader van het opstellen van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan. Aanleiding om met dit project aan de slag te gaan, is enerzijds het toenemende aantal klachten over de slechte verkeersveiligheid rondom scholen en anderzijds het amendement 'Verkeersveilige basisscholen' dat u op 4 november 2010 heeft aangenomen. Tot nu toe hebben we verkeersveiligheidsklachten ad hoc afgehandeld, terwijl de problematiek op veel scholen vergelijkbaar is.

Grontmij heeft de situatie onderzocht en op 1 mei 2012 haar eindrapport opgeleverd. In het eindrapport wordt de probleemanalyse beschreven en wordt een pakket van aanbevelingen voorgesteld. Het rapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij ligt voor u ter inzage en u kunt het rapport vinden op www.haren.nl bij de agenda van de vergadering van de raadscommissie van 12 juni 2012.

In deze notitie wordt samengevat hoe volgens Grontmij de verkeersveiligheid rondom basisscholen in de gemeente Haren het beste verbeterd kan worden. Ook wordt geadviseerd welke stappen nog gezet moeten worden om de aanbevelingen uit het eindrapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij uit te kunnen voeren.

Het probleem

Het probleem is dat ouders en leerlingen de schoolomgeving als onveilig ervaren. Deze subjectieve onveiligheid blijkt uit de analyse die Grontmij heeft uitgevoerd. Objectief gezien is de verkeersveiligheid gelukkig niet in het geding: er gebeuren bijna geen ongevallen met jonge kinderen in de gemeente Haren en de snelheid van het autoverkeer is niet extreem hoog.

Het gevoel van onveiligheid heeft verschillende oorzaken:

- het halen en brengen van kinderen met de auto;
- het gedrag van de ouders tijdens het halen en brengen (haast, parkeren op plaatsen waar het niet kan, etc.);
- niet alle scholen vallen goed op in het wegbeeld.

Per school kan de problematiek iets verschillen. Gedetailleerde informatie over de problematiek per school is te vinden in het rapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij.

Doelstelling

Het doel is een schoolomgeving te creëren die als veilig wordt ervaren, zonder dat de objectieve verkeersveiligheid in het geding komt.

Voorgestelde oplossingen

Grontmij stelt voor om een pakket aan maatregelen uit te voeren, gericht op de volgende vier pijlers:

1. Infrastructuur
2. Communicatie & gedragsbeïnvloeding
3. Educatie
4. Handhaving

De combinatie van deze vier pijlers is essentieel: infrastructurele maatregelen zijn bijvoorbeeld niet effectief op het moment dat er geen maatregelen op het gebied van gedragsbeïnvloeding worden getroffen en er niet wordt gehandhaafd. Een groot deel van de verantwoordelijkheid ligt bij de scholen zelf.

Ad. 1 Infrastructuur

Grontmij adviseert om per school een standaardpakket (toolbox) met samenhangende en herkenbare maatregelen te nemen die zich richten op:

- weggebruikers attenderen op de aanwezigheid van een school;
- het verbeteren van het gedrag van automobilisten;
- het stimuleren van lopen en fietsen;
- het vergroten van het overzicht bij de schoolentree.

Dit kan door de volgende maatregelen te nemen:

- de school meer in het straatbeeld te laten opvallen;
- het verbeteren van oversteekplaatsen;
- het instellen van een stopverbod;
- het verbeteren van de opstelruimte voor ouders en kinderen;
- het verbeteren van voetpaden/looproutes;
- het verbeteren van de fietsenstalling.

In het rapport van Grontmij staat beschreven op welke manier dit uitgevoerd zou kunnen worden en bij welke school welke maatregelen voorgesteld worden.

Om alle maatregelen uit de aanbevelingen van Grontmij uit te voeren is eenmalig een investering nodig van naar schatting tussen de € 100.000,- en € 150.000,-. Dit bedrag is globaal als volgt opgebouwd:

Markeren begin schoolzone (18 keer)	circa € 12.500,-
Grote gekleurde paal met hand (20 stuks) ¹	circa € 42.500,-
Kleur gekleurde paaltjes (circa 65 stuks)	circa € 40.000,-
Bebording (VOP's en stopverbod)	circa € 2.500,-
Slijtlaag om stopverbod te accentueren	circa € 7.000,-
Slijtlaag om schoolentrees te accentueren	circa € 5.000,-
Slijtlaag om kruispunten te accentueren (2x)	PM
Parkeerhavens verwijderen (2x)	circa € 5.000,-
Verbeteren voetpaden*	PM
Verbeteren fietsenstallingen**	PM
Begeleiding proces (uren)	PM
Kosten onvoorzien	PM

* In combinatie met noodzakelijk onderhoud

** Verantwoordelijkheid van de scholen

Vooruitlopend op de maatregelen die wij samen met de verschillende partijen gaan uitwerken, stellen wij voor om voor aanvang van het schooljaar 2012-2013 al één maatregel uit de aanbevelingen uit te voeren: het accentueren van de voetgangsoversteekplaatsen (VOP's). Dit doen wij door de borden `VOP` te voorzien van een felgele achtergrond met de tekst 'school' eronder. De kosten kunnen worden gedekt uit het reguliere krediet 'Wegvoorzieningen'.

¹ Vanuit het oogpunt van uniformiteit wordt geadviseerd om dezelfde (relatief dure) paaltjes/palen te plaatsen als op dit moment al in Onnen staan en die ook in vele andere gemeenten in Nederland worden toegepast.

Ad. 2 Communicatie & gedragsbeïnvloeding

Grontmij adviseert om blijvend aandacht te besteden aan het thema 'Veilige Schoolomgevingen' en periodiek te communiceren met de ouders over de verkeersveiligheid. Dit kan door:

- afspraken te maken over halen en brengen;
- een informatiepaneel bij de scholen op te hangen met de regels;
- informatie tijdens informatieavonden op school te verstrekken;
- informatie op de website (gemeente en school) te plaatsen;
- het uitgeven van nieuwsbrieven.

Ad. 3 Educatie

Grontmij adviseert om jaarlijks voldoende aandacht te besteden aan (theoretische en praktische) verkeerslessen op de scholen. Een jaarprogramma kan hierbij bij de gemeente voor structuur zorgen. Op scholen kan dit bijvoorbeeld door het halen van het verkeersveiligheidslabel.²

Ad. 4 Handhaving

Grontmij adviseert tot slot om met de politie afspraken te maken over mogelijke inzet van handhaving. Eventueel zouden ouders hierbij ook betrokken kunnen worden door op scholen verkeersbrigadiers en verkeersouders te werven.

Financiële consequenties

Aanbeveling 1: Infrastructurele maatregelen

Om alle infrastructurele maatregelen uit de aanbevelingen van Grontmij uit te voeren is eenmalig een investering nodig van naar schatting tussen de € 100.000,- en € 150.000,-.

Voor de uitvoering van deze maatregelen kunnen de volgende budgetten worden benut:

1. *Incidenteel investeringskrediet 'Maatregelen verkeersveiligheid scholen'*
Het incidenteel investeringskrediet 'Maatregelen verkeersveiligheid scholen' is opgenomen in de investeringslijst 2012 en bedraagt € 50.000,-.
2. *Incidenteel investeringskrediet 'Maatregelen verkeersveiligheid 2013'*
Het investeringskrediet 'Maatregelen verkeersveiligheid 2013' is opgenomen in de investeringslijst 2013. In dit krediet is € 180.000,- beschikbaar. Voorgesteld zal worden om hieruit € 50.000,- te besteden aan maatregelen uit dit project.
3. *Structureel krediet 'Wegvoorzieningen'*
Dit krediet voor onder andere bebording wordt gebruikt om de kleine maatregelen op korte termijn (het accentueren van de voetgangersoversteekplaatsen) te financieren.

In totaal is er in 2012 en 2013 samen dus € 100.000,- beschikbaar. Hiermee kunnen niet alle maatregelen uit de aanbevelingen worden uitgevoerd.

Aanbevelingen 2 en 3: Communicatie, gedragsbeïnvloeding en educatie

Het is op dit moment nog niet in te schatten wat de maatregelen op het gebied van communicatie, gedragsbeïnvloeding en educatie zullen kosten.

² Het verkeersveiligheidslabel is een instrument om scholen (basis- en middelbaar onderwijs) te stimuleren werk te maken van verkeersveiligheid. Door serieus (beleidsmatig) zorg te besteden aan structurele verkeerseducatie voor alle groepen, een veilige schoolomgeving en veilige schoolroutes, betrokkenheid van ouders, kunnen scholen het kwaliteitskeurmerk verkeersveiligheidslabel behalen.

Voor de uitvoering van deze maatregelen kan het volgende budget worden benut:

4. Structureel krediet 'Algemeen Verkeersbeleid'

Binnen het budget Algemeen Verkeersbeleid is jaarlijks iets minder dan € 7.000,- beschikbaar voor de uitvoering van projecten op het gebied van verkeerseducatie. Vanuit de Brede Doeluitkering (BDU) krijgen we daar bovenop een zelfde bedrag. Daardoor is er in totaal iets minder dan € 14.000,- beschikbaar. Deze middelen worden elk jaar ingezet voor onder andere de verkeersexamens, een verkeersmarkt en dode hoeklessen.

Een groot deel van de verantwoordelijkheid (en dus ook de financiële gevolgen) voor deze aanbevelingen ligt bij de scholen.

Vervolgaanpak

Om te komen tot een definitief uitvoeringsplan, passend binnen de financiële randvoorwaarden, moeten er nog een aantal stappen worden gezet (zie ook het rapport van Grontmij). Het gaat om de volgende drie stappen:

1. Nadere uitwerking aanbevelingen;
2. Financiële middelen zoeken;
3. Prioriteiten stellen.

De drie stappen worden hier onder nader uitgewerkt.

Ad. 1 Nadere uitwerking aanbevelingen

Aanbeveling 1: Infrastructurele maatregelen

De voorstellen uit het rapport van Grontmij moeten worden uitgewerkt tot gedetailleerde inrichtingsplannen. Dit gaan we in overleg met de scholen en andere relevante partijen (zoals de politie en omwonenden) doen. Hierbij moet rekening gehouden worden met verschillende ontwikkelingen, zoals de toekomstige verplaatsing van de Sint Nicolaasschool en de voorgenomen fusie tussen De Marke en De Meent. Op basis van de inrichtingsplannen kan vervolgens een definitieve kostenraming worden gemaakt.

Aanbeveling 2: Communicatie & gedragsbeïnvloeding

Met de scholen en andere relevante partijen (zoals VVN en de Fietzersbond) moeten concrete afspraken worden gemaakt over jaarlijkse activiteiten op gebied van communicatie en gedragsbeïnvloeding. Belangrijk uitgangspunt dat wij hierbij willen hanteren, is dat elke partij een evenredig aandeel levert aan dit programma.

Aanbeveling 3: Educatie

Op het gebied van educatie voeren de scholen jaarlijks al verschillende activiteiten uit. In overleg met de scholen in het najaar en tijdens het jaarlijkse overleg van de adviesgroep verkeerseducatie zal bepaald worden welke educatieve projecten er in 2013 uitgevoerd zullen worden. Specifiek zullen wij hierbij zoeken naar projecten die aansluiten bij de gewenste ontwikkelingen: het verminderen van het autogebruik, het stimuleren van lopen en fietsen en het vergroten van de bewustwording.

Aanbeveling 4: Handhaving

Binnen de pijler handhaving gaan we samen met de politie (en de scholen) uitwerken op welke manier de politie kan bijdragen aan het gewenste resultaat.

Ad. 2 Financiële middelen zoeken

Gedurende de uitwerking van de aanbevelingen zoeken we ook naar aanvullende financiële middelen (subsidies, etc.).

Ad. 3 Prioriteiten stellen

Zoals aangegeven is het met de beschikbare middelen niet mogelijk de geadviseerde infrastructurele maatregelen uit te voeren. Dat betekent dat er prioriteiten moeten worden gesteld. De prioriteiten willen we samen met de verschillende partijen verder uitwerken. Daarbij stellen wij nadrukkelijk de voorwaarde dat de school zelf ook actief beleid moet voeren om de verkeersveiligheid te verbeteren. Dus geen ingrijpende infrastructurele maatregelen en dus financiële bijdrage van de gemeente zonder inzet in brede zin van de school en de ouders. Daarnaast stellen wij voor bij de uitwerking in te zetten op de volgende prioriteitsvolgorde:

1. Maatregelen ten behoeve van de herkenbaarheid (gekleurde palen);
2. Communicatie, gedragsbeïnvloeding en educatie;
3. Maatregelen om de schoolzone herkenbaar te maken (schoolzone markeren op het wegdek);
4. Maatregelen om de oversteken te verbeteren;
5. Het instellen van een stopverbod;
6. Maatregelen om de opstelruimte voor ouders en kinderen te verbeteren;
7. De fietsenstalling uitbreiden;
8. De voetpaden/looproutes verbeteren (in combinatie met noodzakelijk onderhoud);
9. Maatregelen op de schoolroutes.

Communicatie

Het is belangrijk om gedurende de drie stappen te blijven communiceren over het project door nieuwsbrieven uit te geven en de website actueel te houden.

Planning

Wij verwachten globaal tot het einde van 2013 nodig te hebben om de vervolgstappen uit te voeren. Het definitieve uitvoeringsplan kan dan in januari/februari 2013 door u vastgesteld worden. De kleine maatregelen zullen zo spoedig mogelijk worden uitgevoerd na behandeling van dit voorstel in de gemeenteraad.

Voorgestelde beslissing

- Kennisnemen van het eindrapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij.
- Instemmen met de voorgestelde stappen die nog moeten worden gezet om de aanbevelingen uit het eindrapport 'Veilige Schoolomgevingen Haren' van Grontmij, zoals voorgesteld, uit te kunnen voeren.

Haren, 15 mei 2012

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

J.H. Bats,
burgemeester